

Duration: 3 Hours

Marks:100

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

Q1. Attempt **any one** question.

20

- a) Describe the socio-economic conditions of Maharashtra in view of 19th century.
- OR**
- b) Review the new Judicial System introduced by the Britishers in Maharashtra.

Q2. Attempt **any one** question.

20

- a) Write a detailed note on Prarthana Samaj and its contribution for the social awakening in Maharashtra.
- OR**
- b) Highlight the contribution of Justice Mahadev Govind Ranade for the rise of Economic Nationalism.

Q3. Attempt **any one** question.

20

- a) Discuss the contribution of Lokmanya Bal Gangadhar Tilak in the Indian Freedom Struggle.
- OR**
- b) Examine the nature of the Non-cooperation Movement in Maharashtra.

Q4. Attempt **any one** question.

20

- a) Assess the contribution of Dr. Babasaheb Ambedkar for the emancipation of Depressed Classes and Women.
- OR**
- b) Discuss the contribution of Rajarshi Shahu Maharaj for the upliftment of Depressed Classes in Maharashtra.

Q5. Write short notes on **any two** of the following:

20

- A. Land Revenue System
 - B. Satyashodhak Samaj
 - C. Vinayak Damodhar Savarkar
 - D. Sanyukta Maharashtra Movement
-

(मराठी रूपांतर)

वेळ: ३ तास

एकूण गुण: १००

सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.१ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा.

२०

अ) १९व्या शतकच्या सुरुवातीच्या महाराष्ट्राच्या सामाजिक-आर्थिक परिस्थितीचे वर्णन करा.

किंवा

ब) महाराष्ट्रामध्ये ब्रिटीशांनी लागू केलेल्या नवीन न्यायदान पद्धतीचा आढावा घ्या.

प्र.२ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा.

२०

अ) महाराष्ट्रामध्ये समाजिक जागृती करण्यामध्ये प्रार्थना समाजाच्या योगदानावर सविस्तर टीप लिहा.

किंवा

ब) आर्थिक राष्ट्रावादाच्या उदयामध्ये न्या. महादेव गोविंद रानडे यांच्या योगदानावर प्रकाश टाका.

प्र.३ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा.

२०

अ) भारतीय स्वातंत्र्य लढ्यामध्ये लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक यांच्या योगदानाची चर्चा करा.

किंवा

ब) महाराष्ट्रातील असहकार चळवळीच्या स्वरूपाचे परीक्षण करा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा.

२०

अ) अस्पृश्य आणि महिलांच्या उन्नती करिता डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी दिलेल्या योगदानाचे मुल्यांकन करा.

किंवा

ब) महाराष्ट्रातील अस्पृश्यवर्गाच्या उन्नतीमध्ये राजर्षी शाहू महाराज यांच्या योगदानाची चर्चा करा.

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

२०

अ. जमीन महसूल व्यवस्था

ब. सत्यशोधक समाज

क. स्वातंत्र्यवीर विनायक दामोदर सावरकर

ड. संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ